

Παραγωγή οπτικοακουστικού υλικού για τη συλλογή απόψεων και προτάσεων των σχετικών ενδιαφερομένων για τους σκοπούς του έργου **Αποϊδρυματοποίησης στην Ελλάδα**

Η EASPD είναι ένας ευρωπαϊκός μη κερδοσκοπικός οργανισμός που εκπροσωπεί πάνω από 17.000 οργανισμούς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία σε όλη την Ευρώπη. Ο κύριος στόχος της EASPD είναι η προώθηση ίσων ευκαιριών για άτομα με αναπηρίες μέσω αποτελεσματικών και υψηλής ποιότητας υποστηρικτικών υπηρεσιών.

Η EASPD έχει αναλάβει το έργο «ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΠΟΪΔΡΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ» (Συμφωνία επιχορήγησης: SRSS / S2019 / 02) με χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Σκοπός του συγκεκριμένου έργου είναι η υποστήριξη της Ελληνικής Κυβέρνησης και όλων των εμπλεκόμενων μερών έτσι ώστε:

1. Να ολοκληρωθεί μία Εθνική στρατηγικής αποϊδρυματοποίησης, ένας οδικός χάρτης και ένα συνοδευτικό Σχέδιο Δράσης λαμβάνοντας υπόψη τις αρχικές συνθήκες και τις αναμενόμενες κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις·
2. Να καθοριστούν κατάλληλες διαδικασίες και μεθοδολογίες για την υλοποίηση και διαχείριση του προγράμματος αποϊδρυματοποίησης·
3. Να αναπτυχθεί μια στρατηγικής επικοινωνίας, ένα σχέδιο προετοιμασίας των τοπικών κοινοτήτων υποδοχής καθώς και σχετικό επικοινωνιακό υλικό·
4. Να αναπτυχθούν προγράμματα κατάρτισης και εκπαίδευσης τα οποία θα υποστηρίξουν τη διαδικασία της αποϊδρυματοποίησης.

Εγκατάλειψη του μοντέλου της **ιδρυματικής** φροντίδας

- Η **αποϊδρυματοποίηση** είναι μία **δυναμική διαδικασία**, η οποία χρειάζεται να είναι **διαφανής**, να **εποπτεύεται**, να **παρακολουθείται** και τα **αποτελέσματα** της προόδου της να είναι **προσβάσιμα** ανά πάσα στιγμή σε όλους όσους αφορά.
- Οφείλει να γίνει με την **ενεργό συμμετοχή** και του ευρύτερου **κοινωνικού συνόλου**, αλλά και των ίδιων των **ευάλωτων ομάδων πληθυσμού**, γιατί **χωρίς αυτούς** κινδυνεύουμε να σχεδιάζουμε κάτι, ή και να το υλοποιούμε, που τελικά μπορεί να αποδειχθεί **σε βάρος** των **συμφερόντων** και των **δικαιωμάτων** τους.
- Πρέπει να προσδιοριστεί ένα **χρονοδιάγραμμα εγκατάλειψης** του **ιδρυματικού μοντέλου** ενώ μέχρι να υλοποιηθεί η μετάβαση, θα πρέπει να εξασφαλιστεί ότι όλα τα ιδρύματα, **δημόσια**, **ιδιωτικά** και **εκκλησιαστικά**, θα λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο, με ενιαίες δηλαδή προδιαγραφές λειτουργίας.

Παιδική προστασία και **οικογένεια**

- Εξειδικευμένη **υποστήριξη οικογενειών** που το έχουν μεγαλύτερη ανάγκη και **έγκαιρη ενημέρωση**, ιδανικά από το μαιευτήριο, για την υποστήριξη που μπορούν να διεκδικήσουν και να πάρουν από την Πολιτεία.
- **Ενίσχυση** των **κοινοτικών υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής μέριμνας** πρώτου και δευτέρου βαθμού, καθώς και των **κοινωνικών υπηρεσιών**, με προσωπικό, με **συστηματική και συνεχή επιμόρφωση**, με θέσπιση ενός **ενιαίου καθηκοντολογίου** και με εξασφάλιση **διοικητικής και επιστημονικής εποπτείας** για την **υποστήριξη** τόσο των **βιολογικών οικογενειών** όσο και αυτών που είναι **ανάδοχες**.
- **Συνεχή παρακολούθηση** του Εισαγγελέα ανηλίκων της υπόθεσης, με την οποία τοποθετεί ένα παιδί σε ένα ίδρυμα ή σε ανάδοχη οικογένεια και **follow up**, ώστε να γνωρίζει την έκβαση του **εξατομικευμένου προγράμματος** του παιδιού, ενώ δεν θα πρέπει να ξεχνά ποτέ την **προοπτική** της **επανασυνδεσης** με την **οικογένειά** του.
- **Πρώθηση** διαθέσιμων **θεσμών** που θα εξασφαλίσουν τη μετάβαση στο νέο μοντέλο μέσω της εφαρμογής ενός **συμπεριληπτικού επικοινωνιακού πλάνου**, όπως η **τεκνοθεσία** (υιοθεσία), η **απλή αναδοχή** κι η **επαγγελματική αναδοχή**. Η **τελευταία** δύναται να καλύψει τις ανάγκες της αποϊδρυματοποίησης περισσότερο από ότι η απλή εκδοχή της αναδοχής. Από κατάλληλα **εκπαιδευμένους επαγγελματίες** στη βάση ενός προσδιορισμένου πρωτοκόλλου και με τη **συνεχή εκπαίδευση** και των **αναδόχων** γονέων.

Ανεξάρτητη και υποστηριζόμενη **διαβίωση** και πρόληψη

- Η **ανεξάρτητη διαβίωση** είναι η απαραίτητη προϋπόθεση για να μπορεί το άτομο να ασκήσει το **δικαίωμα** στην **προσωπική επιλογή**. Οι υπηρεσίες στην κοινότητα είναι μία δημοκρατική λειτουργία, είναι η δυνατότητα που παρέχουν οι τοπικές κοινωνίες στους πολίτες τους να μένουν κοντά στο **οικογενειακό** και **κοινωνικό** τους **περιβάλλον**, παρέχοντας **προσωπική βοήθεια** και **υπηρεσίες στήριξης**.

Για τη **μετάβαση** ενός ενήλικα, από την ιδρυματική φροντίδα στην ανεξάρτητη ή υποστηριζόμενη διαβίωση αλλά και για την **πρόληψη** της ιδρυματοποίησης του χρειάζεται:

- Η δημιουργία υποστηρικτικού πλαισίου που θα προσφέρει **οικονομική, κοινωνική** και **ψυχολογική υποστήριξη** καθώς και συνεχιζόμενη εκπαίδευση σε δεξιότητες αυτονομίας, έτσι ώστε η μετάβαση αυτή, να είναι ομαλή και ουσιαστική.

«Γιατί όπως και μία οικογένεια σε στηρίζει ακόμη κι όταν φύγεις, μέχρι να βρεις τα βήματά σου, έτσι θεωρώ ότι είναι αναγκαίο να συμβεί κι εδώ. Να σε υποστηρίξουν στα οικονομικά, να περιμένουν πρώτα να ορθοποδήσεις κι ύστερα να σου πουν ότι “τώρα θα πρέπει να βρεις δικό σου σπίτι»

Ε. - Νέα που διαμένει σε δημόσια δομή παιδικής προστασίας

- Η εφαρμογή του θεσμού του **προσωπικού βοηθού** των ατόμων με αναπηρία καθώς και η πρόσβασή τους στο **δικαίωμα** στην **εργασία**, μέσω της δημιουργίας κινήτρων για την **ένταξη** τους στην **αγορά εργασίας**, με παροχή κατάλληλης εκπαίδευσης και εξατομικευμένης υποστήριξης.

- Η διασφάλιση της **ισότιμης πρόσβασης** στο **εκπαιδευτικό σύστημα** όλων των **παιδιών** και **νέων**, με ή χωρίς αναπηρία, ανεξαρτήτως του πλαισίου διαμονής τους, σε **όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης**. Με εξατομικευμένη, συνεχή και διατηρηματική **αξιολόγηση** των **δυνατοτήτων** τους, από κατάλληλα **εκπαιδευμένους επαγγελματίες**, αλλά και με διασφάλιση καθολικής **προσβασιμότητας** και της αναγκαίας υποστήριξής τους.

- Η **αξιοποίηση** της **δημόσιας περιουσίας**, ώστε να εξασφαλιστούν **σπίτια** και **διαμερίσματα εντός** της **κοινότητας** για το σκοπό αυτό.

«Τα παιδιά με αναπηρία δεν θα χαθούν απ' το χάρτη, θα υπάρχουν πάντα. Απλώς να τα αποδέχονται έτσι όπως είναι. Κι άμα δεν τα αποδέχονται, είναι σαν να μην αποδέχεσαι τον εαυτό σου.»

Μ. - Νέα με αναπηρία που διαμένει σε δημόσια δομή Αποϊδρυματοποίησης

Το παρόν φυλλάδιο εντάσσεται στο επικοινωνιακό υλικό που αναπτύσσεται στο πλαίσιο του έργου «ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΠΟΪΔΡΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ» και έχει σκοπό τη συλλογή και αποτύπωση των απόψεων όλων των ενδιαφερομένων μερών όπως αποτυπώθηκαν σε σχετικές συνεντεύξεις που διενεργήθηκαν.

Στις συνεντεύξεις συμμετείχαν παιδιά, ενήλικες και ηλικιωμένοι, με ή χωρίς αναπηρία, που διαβιούν σε δημόσια ιδρύματα στην Αττική, μια ανάδοχη μητέρα παιδιού με αναπηρία, μία ενήλικη με αναπηρία / αυτοσυνήγορος για την αποϊδρυματοποίηση καθώς και οι παρακάτω εκπρόσωποι θεσμικών φορέων που έχουν κεντρικό ρόλο στην διαδικασία της αποϊδρυματοποίησης:

Γιάννος Λιβανός - Πρόεδρος του Κ.Κ.Π.Π.Α.

Γιώργος Νικολαΐδης - Διευθυντής της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ι.Υ.Π

Θεώνη Κουφονικολάκου - Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη για τα δικαιώματα του παιδιού

Ιωάννης Βαρδακαστάνης - Πρόεδρος της Ε.Σ.Α.μεΑ.

Ξένη Δημητρίου - πρώην Εισαγγελέας Ανηλίκων και πρώην Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων

Χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα
στήριξης των διαρθρωτικών
μεταρρυθμίσεων της ΕΕ και υλοποιείται
σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

